

ובכל שבת הוא התגלות החסדים⁵² והמתקות הגבורות, על ידי ההכנה שעושים בימי החול⁵³, אך שהוא רק בבחינת גדלות ראשון. ואולם, בהיותם בגלות מצרים שהיה אז תגבורת הדין, כמאמר חז"ל הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה, ולא היה להם שום אתערותא דלתתא בכדי להמתיק הגבורות, והוצרך המאציל העליון לעורר מדתו, שהיא (שמות לג יט)⁵⁴ וְחַתִּיתִי אֶת אֶשְׁרָךְ אֶחָד - אף על פי שאינו כדאי (ברכות ז א)⁵⁵, ולעשות היחוד מִיְנִיָּה וְגִבְיָה, בלי איתערותא דלתתא, כדי להביא גדלות גדול ומוחין עליונים מאד, שהם בחינת 'גדלות שני', בכדי שיתבטל אחיזת החיצונים שהיה אחיזתם גדול כל כך, עד שלא הספיק בגדלות ראשון.

אמנם זה היה בעת יציאתם ברגע זו ממש - שאז נתגלה מיד אור הגדלות שני, מפני שהיו צריכין לצאת בחפזון, מפני שהיו משוקעים במיט שערי טומאה⁵⁶, וזה לא היה באפשרי זולתי בהתגלות הגדלות שני מיד בלי סדר המדריגות. אכן, בעת לקיחת השה שרצו להתחיל בזה לבטל העבודה זרה והקליפה של מצרים⁵⁷ באסרם השה בכרעי המטה, וזה גם כן לא היה באפשר מחמת תגבורת הדינים, רק על ידי התנוצצות אור הגדלות שני; ואז בעשור לחדש עדיין לא היה הזמן הגאולה שיתנוצץ אור הגדלות שני בלי סדר המדריגות, שסדר המדריגות הם - גדלות ראשון, קטנות שני, גדלות שני, כידוע. ולכן לא היה באפשרי ליקח השה כי אם בשבת, ששבת היא עת התגלות החסדים, וכל שולטני רוגזין ומארי דדינין כולו ערקין⁵⁸, וממילא מתגלה אור הגדלות ראשון, וְיִקַּל לְבֹא לְהַתְנוּצְצוֹת הַגְּדֻלּוֹת שֶׁנִּי עַל סֵדֵר הַמְּדֻרְיָגוֹת. ולכן לא היה באפשרי שְׁיַעֲשֶׂה נֶס זֶה כִּי אִם בְּשַׁבָּת ולא בחול, ולכן נקבע לעולם ענין הנס על השבת שקודם הפסח.

ומפני שבפסח היחוד הוא מִיְנִיָּה וְגִבְיָה - על כן בליל ראשון של פסח הוא אסור בזיווג, כי כשיש איתערותא דלתתא והיחוד הוא על ידי מיין נוקבין - אז מותר בזיווג, מה שאין כן כשהיחוד הוא מִיְנִיָּה וְגִבְיָה בלא מיין נוקבין על ידי איתערותא דלתתא - אסור בזיווג⁵⁹.

וזהו וירא את ענינו זו פרישות דרך ארץ פירוש, שבהיותם במצרים לא היו מעשיהם גורמים להעלות המיין נוקבין לעורר הזיווג, על כן היו אסורין בדרך ארץ, שנאמר וירא אלהים את בני ישראל וידע אלהים פירוש, שנמתקו שמות אלהים על ידי שהיה היחוד מִיְנִיָּה וְגִבְיָה, כי 'ידעי' לשון 'זיווג', כמו (בראשית ד א) וידע האדם וגו', רצה לומר שהיחוד היה מהבורא ברוך הוא בעצמו בלי איתערותא דלתתא, כי אם מאלהים, כמובן.

⁵² זוהר כרך ב (שמות) פרשת תרומה דף קעה עמוד ב: א"ל ר"ש כלא בחד מתקלא סלקא (ס"א מתתקון) (שם) ושמים בזרת תכן מאן שמים תפארת דכתיב תפארת ישראל, וכל בשליש עפר הארץ דא הוא גבורה ושקל בפלס הרים אלין אינון שאר כתרין דאקרון טורי אפרסמונא דכ"א, וגבעות במאזנים אלין שאר רתיכין ותתאין מנייהו, תא חזי בשעלו מאי שעלו דא רוח חכמתא דהכי תנין שעלא דקיסרי בקיזפא שקיען, ושמים בזרת תכן, מאן זרת, אלין אינון (חמשין) תרעין דאתפתחו ואתפזרו לכל סטרין כמה דאת אמר (מלאכי ב) זריתי פרש על פניכם וגו', וכל בשליש, מאן שלישי רחמי שלימותא דכלא, ושקל בפלס מאי פלס

⁵³ סידורו של שבת חלק א שורש א ענף ג עלה ד: גודל קדושת השבת אף שגדלה מעלתו שהוא קדוש מעצמו בלי אתערותא דידן מ"מ צריך הכנה והזמנה שיהא בו מקום ראוי לחול עליו קדושת השבת בדרך ואנכי פניתי הבית שפי' חז"ל [ילקוט ח"י שרה] מטנפת ע"ז והכל הולך לפי ערך ההכנה והזמנה שהכין עצמו בערב שבת ולזה כתוב בפ"ח שער הלימוד בכונות יום שבת אשר הכין לקראת אלהיך ישראל ורמז בכל תיבה שבו מספר כבוד שבת כי הכון בנון פשוטה הוא שבע מאות ושליש אחד ועם האותיות הוא ג' כבוד שבת ע"ה וכן לקראת וכן אלהיך ע"ש לרמז על זה שלכבוד שבת צריך הכנה ולפי ערך ההכנה כך שורה בו קדושת השבת ומי שטרך בע"ש יאכל בשבת כי לפעמים יתיחס שם אכילה על ענין הנאת השביעה מזיו השכינה כמאמר הכ' ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו שפי' רז"ל (ברכות י"ז וע"י רש"י שם) כי על ידי מחזה שדי נהנו והרגישו הבריאות והשובע כאיש אכל ושתה ולזה מי שטרך ויגע בערב שבת להכין עצמו שיהיה מקום ראוי להשראת הקדושה כאשר נבאר למטה ענין הכנה זו הוא הוא שיאכל בשבת כלומר שהשבוע נפשו ויזון עיניו מזיו השכינה המאיר ביום שבת ק' לכל באי עולם ומבקשת מקום מנוחה למצוא אדם שתוכל לנוח בו ולהאיר בגופו נשמתו

⁵⁴ שמות פרק לג פסוק יט (כי תשא): וְיִאֶמֶר אֲנִי אֶעֱבִיר כְּלִטּוּבִי עַל-פְּנֵיךָ וְקִרְאתִי בְשֵׁם יְקֻקֶךָ לְפָנֶיךָ וְחַתִּיתִי אֶת-אֶשְׁרָךְ אֶחָד: וְחַתִּיתִי אֶת-אֶשְׁרָךְ אֶחָד: וְחַתִּיתִי אֶת-אֶשְׁרָךְ אֶחָד: וְחַתִּיתִי אֶת-אֶשְׁרָךְ אֶחָד:

⁵⁵ תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ז עמוד א: וחנתי את אשר אחן - אף על פי שאינו הגון, - ורחמתי את אשר ארחם - אף על פי שאינו הגון.

רש"י: את אשר אחון - את אשר יכמרו רחמי עליו לשעה, ואף על פי שאינו כדאי.

⁵⁶ זוהר חדש כרך א (תורה) פרשת יתרו דף נב עמוד א: ישראל כד הוו במצרים אסתאבו ואתנפו גרמיהון בכל זיני מסאבו (אדהו) [עד דהוון] שראן תחות ארבעים ותשע חילי דמסאבותא.

⁵⁷ שמות רבה (וילנא) פרשה טז סימן ג (בא): ג ד"א משכו וקחו לכם צאן הה"ד (תהלים צז) יבושו כל עובדי פסל, בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא למשה לשחוט הפסח, אמר לו משה רבון העולם הדבר הזה היאך אני יכול לעשות אי אתה יודע שהצאן אלהיהן של מצרים הן, שנאמר (שמות ח) הן נזבחו את תועבת מצרים לעיניהם ולא יסקלונן, אמר לו הקדוש ברוך הוא חייך אין ישראל יוצאין מכאן עד שישחטו את אלהי מצרים לעיניהם שאודיע להם שאין אלהיהם כלום

⁵⁸ זוהר כרך ב (שמות) פרשת תרומה דף קלה עמוד ב: כד עייל שבתא איהי איתחדת ואתפרשת מסטרא אחרא וכל דינין מתעברין מינה ואיהי אשתארת ביחודא דנהירו קדישא ואתעטרת בכמה עטרין לגבי מלכא קדישא וכל שולטני רוגזין ומארי דדינא כלהו ערקין (נ"א ואתעברו מינה) ולית שולטנו אחרא בכלהו עלמין ואנפאה נהירין בנהירו עלאה ואתעטרת לתתא בעמא קדישא וכלהו מתעטרן בנשמתין חדתין, כדן שירותא דצלותא לברכא לה בחדוה בנהירו דאנפין

⁵⁹ שער הכוונות דרושי הפסח דרוש ג: בליל פסח משא"כ בשאר לילי יו"ט ושבתות כנז' הנה שם הוא במקום הפה של התבו' שהוא בג"ר גם בזה תבין מ"ש בס"ה בפ' אמור כי בליל פסח הוא זיווג עילאה מסטרא דלעילא ולא מסטרא דילן. והענין הוא כי בשאר הי"ט נכנסין המוחין בסדר המדרגות בטבעם ולכן נעשה הזווג העליון ע"י בתפלותיו ומעשינו אבל בליל פסח הגודל ז"א שלא כדרך טבע כי לא היה יכולת בידינו ע"י תפלותינו להגדילו ברגע אחד תכלית ההגדלה ואין זה אלא ברחמי המאציל יתברך אשר הפליג חסדו ברחמיו לעשות נס הגדול ההוא שלא כדרך טבע ולא נעשה ע"י אלא מאליו. ובה תבין ענין איסור הזווג בליל פסח משא"כ בשאר הי"ט שהותר הזווג אלינו ואדרבה יש חיוב מצות עונה יען כי ע"י התחתו' נעשה אז הזווג העליון אבל בליל פסח שאין הזווג העליון נעשה ע"י נאסר לנו הזווג התחתון. ודע כי ראתי אנשי מעשה נוהגים לעסוק בתורה כל ליל פסח עד הבוקר וכמש"כ מעשה בר"א ור"א בן עזריא שהיו מספרים ביצ"מ כל אותו הלילה כו':